5.10.2022

LiV@eduskunta.fi

Invalidiliiton lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivan ajoneuvon hankinnan sekä ajoneuvon vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivaksi muuntamisen määräaikaisesta tukemisesta annetun lain muuttamisesta, HE171/2022 vp

Invalidiliitto ry kiittää liikenne- ja viestintävaliokuntaa mahdollisuudesta lausua otsikossa mainitusta asiasta.

Invalidiliitto on fyysisesti vammaisten ja toimintaesteisten ihmisten valtakunnallinen vaikuttamisen ja palvelutoiminnan monialajärjestö. Liitto edistää ja kehittää fyysisesti vammaisten ja toimintaesteisten henkilöiden mahdollisuuksia osallistua, liikkua ja elää täysipainoista elämää. Invalidiliitossa on lähes 27 000 henkilöjäsentä ja 145 jäsenyhdistystä.

Invalidiliitto tukee toimenpiteitä, joiden avulla voidaan hillitä ilmastonmuutosta. Autokannan uudistamiseen liittyvät toimenpiteet ovat osa tätä kokonaisuutta.

Auto on monelle vammaiselle ihmiselle välttämätön jokapäiväisen liikkumisen tarpeisiin. Mahdollisuus auton käyttämiseen lisää myös yhdenvertaisuutta ja itsenäisyyttä. Invalidiliitto muistuttaa, että vammaisen henkilön tarve omaan autoon on yksilöllinen ja juontuu pääosin liikkumista haittaavasta vammasta. Huomioitavaa on myös apuvälineiden tarve. Niiden kuljettaminen määrittää osaltaan muun elämäntilanteen ohella, minkälaisen auton vammainen ihminen tarvitsee.

Vammaisten ihmisten liikkumisen tarve omalla autolla korostuu etenkin haja-asutusalueilla, joilla julkisen esteettömän liikenteen saatavuus on vähäistä ja taksipalveluiden saatavuus on ajoittain heikkoa.

YK:n vammaisyleissopimuksen artikla 20, henkilökohtainen liikkuminen, sisältää vammaisen ihmisen itsenäisen ja henkilökohtaisen liikkumisen mahdollistamisen sekä yhdenvertaisuuden. Siinä mm. velvoitetaan osapuolia varmistamaan vammaisille henkilöille mahdollisimman itsenäinen liikkuminen, esimerkiksi helpottamalla vammaisten henkilöiden liikkumista kohtuulliseen hintaan, sillä tavalla ja silloin kun he haluavat. Suomi on ratifioinut YK:n vammaisyleissopimuksen vuonna 2016.

Monien vammaisten ihmisten mahdollisuudet käyttää julkista liikennettä ovat varsin heikot. Tästä johtuen oman auton käytön mahdollisuus korostuu, jotta vammaisten ihmisten yksilöllinen kodin ulkopuolinen, yhdenvertainen liikkuminen voidaan turvata. Nykyinen autoverolain 5 luvun 26 § ei tue vammaisten ihmisten mahdollisuuksia hankkia käyttöönsä vähäpäästöisiä tai täyssähköautoja.

Invalidiliitto esittää, että YK:n vammaisyleissopimuksen nojalla vammaisille ihmisille myönnettäisiin mahdollisuus täyssähköautojen hankintatukeen yhdenmukaisesti pakettiautojen ja kuorma-autojen hankintatukien esitettyjen hakuaikojen mukaisesti 31.12.2024 saakka. Lisäksi esitämme, että lain voimassaoloaika jatkuisi tämän ryhmän osalta 31.12.2026 saakka.

5.10.2022

Invalidiliitto esittää, että arvioitaessa vammaisen ihmisen oikeutta em. sähköauton hankintatukeen sovellettaisiin autoverolain 5 luvun 26 §:n (Autoveron palauttaminen vamman perusteella) myöntämiskriteereitä ja tuki myönnettäisiin autoverolain 26 §:n suuruisena.

Lisäksi esitämme, että nykyistä auton kokonaishinnan ylärajaa, 50 000 €, korotettaisiin. Liikuntavammaiset ihmiset tarvitsevat autoonsa lisätilaa vähintäänkin liikkumisen apuvälineiden kuljettamiseen, toki heillä voi olla tarvetta tämän ohella myös muiden apuvälineiden tai hoitovälineiden kuljettamiseen. Tilavien sähköautojen tämänhetkinen hinnoittelu ei korreloi edellä mainitun hintaylärajan kanssa ja heikentää vammaisen ihmisen todellisia mahdollisuuksia hankkia omiin tarpeisiinsa sopiva sähköauto.

Lopuksi

Invalidiliitto haluaa varmistaa, että autoilu liikkumisen, itsenäisen ja sosiaalisen elämän mahdollistajana on jatkossakin mahdollista vammaisille ihmisille pitkien etäisyyksien Suomessa. Vammaiset ihmiset haluavat olla yhdenvertaisesti mukana torjumassa ilmastonmuutosta. Tämä tarkoittaa, että taloudellista tukea pitää näinä kestävää kehitystä ja ilmastonmuutoksen estämistä korostavina aikoina olla saatavilla vammaisten ihmisten auton hankintaan. Tässä voimme tukeutua YK:n vammaisyleissopimuksen ohella yhdenvertaisuuslain 9 § mukaiseen positiiviseen erityiskohteluun.

INVALIDILIITTO RY

Helsingissä 5. lokakuuta 2022

Janne Juvakka
toimitusjohtaja

Laura Andersson
yhteiskuntasuhdejohtaja

Lisätietoja: Riitta Saksanen, sosiaali- ja terveyspoliittinen asiantuntija riitta.saksanen@invalidiliitto.fi